

VESZÉLYES ÜZEMI FELELŐSSÉG

Felelősség a fokozott veszéllyel járó tevékenységért

6:535.-539.§§

SPECIÁLIS FELELŐSSÉGI ALAKZAT

- Aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytat, köteles az ebből eredő kárt megtéríteni.
- A speciális felelősségi alakzat viszonya az általános alakzathoz
- Általános alakzat tényálláselemei
 - Jogellenesség (?)
 - Kár
 - Okozati összefüggés (vélelmezettség? gázrobbanás esete!)
 - (felróhatóság helyett) szigorúbban megszabott mentesülés: Mentесül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik.
- Elévülési idő: 3 év

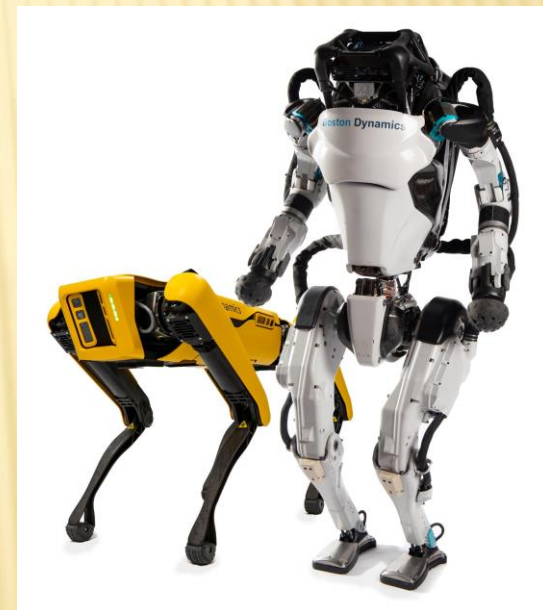
A VESZÉLYES ÜZEM FOGALMA

- ✘ Veszély jelentős foka
- ✘ Ptk.: veszélyes állat, környezetet veszélyeztető károkozó tevg.
- ✘ „Állandósult” veszélyes üzemek (vasút, villamos művek, gépjármű)
- ✘ Nem magában az eszközben, hanem a teljes tevékenységi-működési körben beálló rendellenesség/kár-ok a releváns
- ✘ Felpattanó kő, modellrepülő

A VESZÉLYES ÜZEM FOGALMA

- ✘ a gépi meghajtású – vasúti, közúti, vízi vagy légi – járművek,
- ✘ a gépi erővel működő szerszámok, eszközök, berendezések (villamos targonca, lift),
- ✘ a robbanómotor, légcsavar,
- ✘ az energiahordozó berendezések üzemeltetése (távvezetékek, elosztószekrények),
- ✘ a gázellátáshoz és részben a vízellátáshoz szükséges berendezések is (például főnyomócső törése).
- ✘ A robbanó- vagy tűzveszélyes anyagok (lőfegyver, lőszer, pirotechnikai eszközök, tűzijáték),
- ✘ sugárzó vagy egyébként veszélyes anyagok,
- ✘ más egészséget súlyosan károsító anyagok (szén-monoxid vagy szén-dioxid gáz) tartása
- ✘ Új irányok, tevékenységek: drónok, robotok

- ✘ Nem veszélyes üzem:
háztartási eszközök, vegyszerek, ugrálóvár, fotocellás ajtó

A VESZÉLYES ÜZEM FOGALMA

- ✘ Fokozott veszéllyel jár az a tevékenység, amelynek a folytatása során fellépő, viszonylag **csekély mértékű rendellenesség is súlyos kárral fenyegető veszélyhelyzetet alakíthat ki**. Fokozottan veszélyes a tevékenység akkor is, ha folytatójának **csekélyebb mértékű vétkessége súlyos kárveszéllyel fenyegető helyzetet teremthet**, továbbá, ha **egyszerre nagyobb számú személy** életét, testi épségét, egészségét vagy vagyonát fenyegető kárveszélyt idéz elő. (BDT2012. 2661.)
- ✘ A fokozott veszéllyel járó tevékenység megítélésénél a működtetés során alkalmazott eszköz jellemző vonásait kell vizsgálni, és a tevékenységgel elindítható lehetséges okfolyamat következményeit is figyelembe kell venni. Egyedileg kell mérlegelni azt a körülményt, **hogy a rendeltetésszerű használat során fellépő csekély rendellenesség okozhat-e aránytalanul széles körben vagy aránytalanul súlyos mértékben károkat**. (BDT2010.2358)

AZ ÜZEMBENTARTÓ MEGHATÁROZÁSA

- ✘ A károkozó és az üzembentartó személye eltérhet!
- ✘ Ptk.: A tevékenység folytatója - **akinek érdekében működik** (aktív interesse elv)
- ✘ Rendszeres vagy tartós tevékenység
- ✘ Gépjármű üzembentartói minőség átszállása és a regisztrálása
- ✘ Bírói gyakorlat által kidolgozott fogalom: aki a tulajdonosa, aki a veszélyes üzemet fenntartja, tartósan üzemelteti, és akinek **felügyelete, irányítása, ellenőrzése** és a veszélyforrás elleni különleges védekezésre való kötelezettsége mellett a veszélyes üzemi tevékenység megvalósul
- ✘ Több üzembentartó – többek általi károkozás

MENTESÜLÉS

- ✘ Külső és elháríthatatlan ok
- ✘ Külső okok: más személy, károsult, állat, természeti esemény
- ✘ Elháríthatóság (szubjektív és objektív tényezők)
- ✘ A károsulti közrehatás értékelése
 - + Elháríthatatlan
 - + Elhárítható de felróható - kármegosztás (veszélyesség értékelése)
 - + Vétőképtelen károsult
 - ✘ Gondozóval szemben megtérítési igény
- ✘ Vasúti balesetek, horgásztó

VESZÉLYES ÜZEMEK TALÁLKOZÁSA

- Nem érvényesül a speciális felelősség
- Tipikus esetek: gépjárművek ütközése, vadászható állat és gépjármű ütközése (!)
- Felelősség szempontjai, lépcsői:
 1. Felróhatóság (a tényleges károkozó magatartása)
 2. Rendellenesség
 3. Mindenki viseli a maga kárát

Utaló szabály: e rendelkezéseket a veszélyes üzemek mint közös károkozók belső viszonyában is alkalmazni kell (eltérés: egyenlően viselik)

VESZÉLYES ÜZEMI FELELŐSSÉGI SZABÁLYOK ALKALMAZÁSA

- ✘ Veszélyes üzemi fogalom felhívása pl. a géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. tv. 27.§
- ✘ Más jogszabályok a fokozott veszéllyel járó tevékenységből eredő károk megtérítésére hívják fel a Ptk. 6:535.§ alkalmazását, pl.
 - + a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet,
 - + a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény,
- ✘ megint mások csak egyes veszélyes üzemi felelősségi szabályok alkalmazását írják elő:
 - + a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény 75/A.§ (2) bek: a vadászható állat és a veszélyes üzem találkozásából eredő károkra a veszélyes üzemek találkozásából eredő károkért való felelősség szabályait kell alkalmazni.
- ✘ Továbbá vannak olyan szigorú felelősségi tényállások, ahol kimentési szabály hasonló. (Vö. nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. 59.§ ; vagy: vadászható állat által okozott károkért való felelősség. Ptk. 6:563.§ (2) bek.)

VESZÉLYES ÜZEMEK A BÍRÓI GYAKORLATBAN

autóbusz (megálló síkossága), autóverseny rendezése, azbesztgyár bánya (akkor is, ha már nem folyik bányászati tevékenység), betonkeverőgép (áramütés), bobbly, daru, ejtőernyő, elektromos fűrész, elektromos kés és alkoholos fertőtlenítés, fűnyomócső, gázszolgáltatás, gépjárművek, gőzmozdony, gyermekquad, hajóhinta, hibásan működő vesekőzúzógép, hypo bolti árusítása, tárolása, kazán, környezetveszélyeztető fakitermelés, környezetveszélyeztető szennyvíztisztító telep, környezetveszélyeztető zajterhelés autópálya, légi jármű, lőfegyver használata szabálytalan lögyakorlaton, magasépítés, tetőfedés, kavics-homokbányászat, csatornázás, kútásás, fakivágás, rendszeres átkelési csónakjárat, mászófal üzemeltetése (és használata), motorkerékpár, pirotechnika használata koncerten, repülőmodell, robbanómotor-légcsavar, siklóernyő, silózó gép motorja, szalmabálákkal megrakott és kigyulladt gépjárműszerelvénnyel haladása, szőlőcefre feldolgozása, szövőüzem keltette rezgésártalom, tehergépkocsi megrongálta a betonáterest, termálkút metángázleválasztója, thórium tartalmú gázharisnya gyártása, tűzijáték, vadásztársaság lőtér fenntartása, vasút (magasfeszültségű vezeték is), vegyszeres permetezés, villamos (álló járműről leszállás közben), villamosmű (vezeték tartóoszlop is), vízciszda, vízlépcső, zsiliprendszer, vízi erőmű, vontató és vontatmány, vörösiszap tárolása